

Hollolan hyvinvointisuunnitelma strategiaa ja johtamista tukien

Hyvinvointikoordinaattori Antti Anttonen

12.12.2017 Kuntatalo, Helsinki

Esityksen tulisi antaa vastauksia ainakin seuraaviin kysymyksiin?

- Miten Hollolan kunta on varautunut kunnan muuttuvaan rooliin johtamisjärjestelmän osalta?
- Miten hyvinvoinnin edistäminen näkyy Hollolan kunnan strategiassa?
- Miten hyvinvointikertomus ja erityisesti sen suunnitelmaosa tukee strategiatyötä ja johtamista?
- Miten tämä on huomioitu hyvinvointikertomusprosessissa?
- Miten hyvinvointitietoa hyödynnetään kunnan johtamisessa?

Tausta

- Lainsäädäntö, kunnan tehtävät sekä velvoitteet muuttuvat olennaisesti seuraavien vuosien aikana.
- Perinteinen tapa ajatella julkisia palveluja muuttuu.

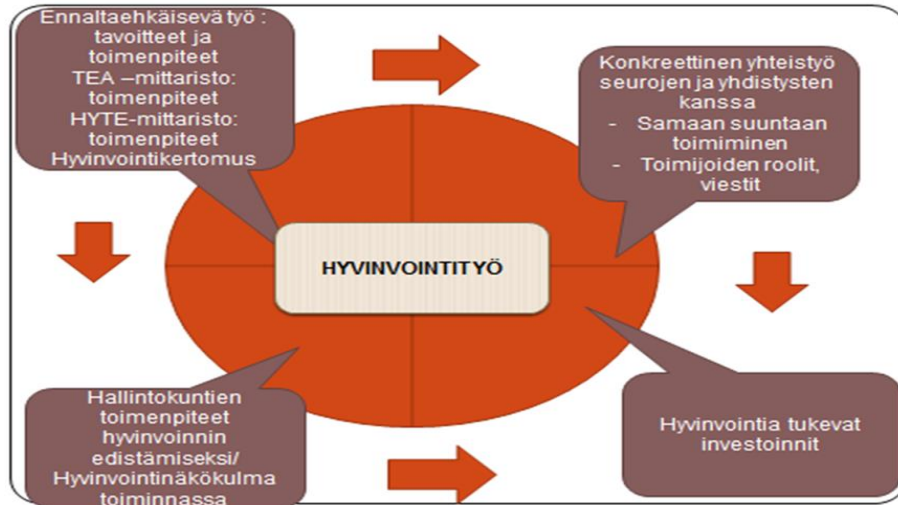
Yksityinen \longleftrightarrow julkinen palvelu

- Kuntalaisen odotukset palveluja kohtaan muuttuvat; odotetaan entistä enemmän helppoutta, nopeutta ja laatua.
- Kuntalaisen mukaan ottaminen vaikuttamaan laajemmin edistää kuntalaisen sitoutumista kuntaan ja aktiivista roolia, mikä puolestaan näkyy kunnan elinvoiman positiivisessa kehityksessä (mielikuvat/sosiaalinen media).

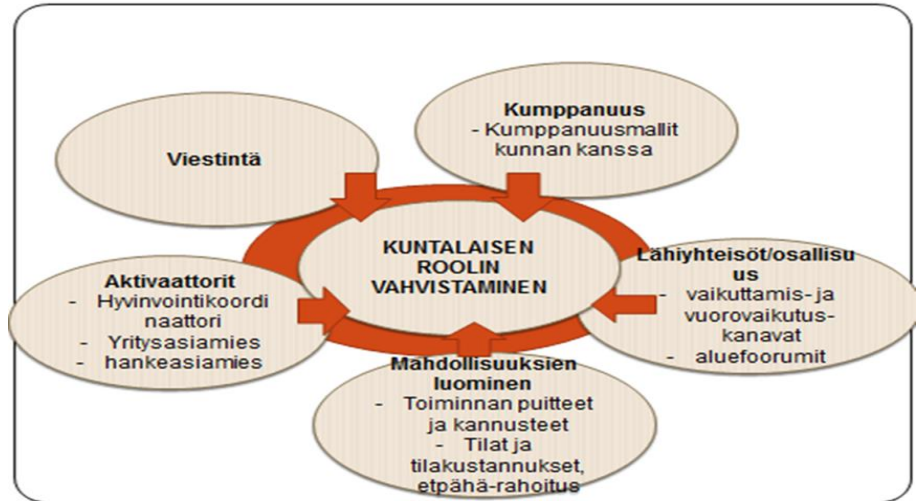
Muutoksen vaikutuksia

- Rahan vähentyessä joudutaan suuntaamaan suurempaa huomiota vaikuttavuuden lisäämiseen = tiedolla johtaminen.
- Vaikuttavuuden lisääminen edellyttää myös poliittiselta päätöksenteolta johdonmukaisuutta ja kokonaisuuden hallintaa.
- Järjestelmän toimivuus perustuu entistä enemmän luottamukseen, mikä vaatii jatkuvaa vuorovaikutusta ja yhteistyön ylläpitoa.
- Kuntalaiset on otettava mukaan palvelujen ja tulevaisuuden rakentamiseen ja tekemiseen kaikilla foorumeilla = on luotava uusi toiminnan malli ja lisätä kuntalaisten osallisuutta eri keinoin.

Hyvinvointityön muodostuminen Hollolan kunnan näkökulmasta

Kunnanjohtaja Päivi Rahkosen esitys Hollolan kunnan hyvinvointityöryhmän kokous 17.2.2017

Mitä on tehty?

- Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän perustaminen 1.1.2017 lähtien. Hollolan kunnan sosiaali- ja terveysterveystoimet siirtyivät tämän vuoden alusta kuntayhtymän vastuulle. Hyvinvointikuntayhtymässä on mukana yhteensä 12 kuntaa.
- Uusi johtamisjärjestelmä on otettu käyttöön 1.6.2017 lähtien. Uudistuksen tavoitteena on ollut vastata kunnan muuttuviin haasteisiin.
- Hyvinvointikoordinaattori on palkattu kuntaan samanaikaisesti 1.1.2017 lähtien, kun sosiaali- ja terveysterveystoimet siirtyivät Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vastuulle.

- Martta-maaseutuhanke koordinaattori aloitti työnsä 1.6.2017 lähtien ja hankkeen tavoitteena on paikallisen yhteistoiminnan aktivointi ja omaehtoiseen kehittämiseen sitoutuvien kylien avustaminen ulkopuolisen hankerahoituksen hakemisessa. Tavoitteena on synnyttää Hollolan kunnan kyliin elinkeinoja edistäviä ja asukkaiden hyvinvointia vahvistavia toimenpiteitä. Hanke kestää vuoden 2018 loppuun asti.
- Yrityspalveluiden kehittämiseen on palkattu vuoden 2016 alusta yrityskoordinaattori. Vuoden 2018 alusta tästä palvelusta vastaa elinkeinopäällikkö, jonka rekrytointi on vielä kesken.
- Viestintäpalveluiden kehittämiseen on myös panostettu, kunnan oma tiedottaja aloitti tehtävässään 1.6.2017 lähtien.

Hollolan kunnan strategiatyö

- Hollolan kunta ja Hämeenkosken kunta yhdistyivät 1.1.2016 alkaen ja kuntien yhdistymisvaltuusto hyväksyi 16.11.2015 kuntastrategian vuoteen 2025.
- **Visio: Hollola on aktiivinen ja rohkeasti ratkaisuja etsivä kunta, jossa on hyvä elää ja yrittää**
- **Arvo: Vastuullisuus**

STRATEGISET TAVOITTEET :

TASAPAINOINEN TALOUS	HYVINVOIVA KUNTALAINEN JA TOIMIVAT PERUSPALVELUT	VETOVOIMAINEN KUNTA, KEHITTYVÄT ELINKEINOT JA TYÖLLISYYS	HYVINVOIVA, OSAAVA JA TYÖSTÄ INNOSTUNUT HENKILÖSTÖ
----------------------	--	--	--

KRIITTISET MENESTYSTEKIJÄT:

Tuottavuuden jatkuva kehittäminen ja nopea reagointi	Ennaltaehkäisevät ratkaisumallit, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Mahdollistava kaavoitus ja vetovoimainen ympäristö	Kaikki arvioivat ja kehittävät
Vastuulliset investoinnit	Palvelutarpeen arviointiin perustuvat vaikuttavat, toimivat ja osallistavat palvelut	Vaikuttava elinkeinotoimi ja työllisyyden edistäminen	Hyvät työyhteisötaidot, osaaminen ja laadukas esimiestyö
Konserniohjaus ja riskienhallinta	Kuntalaisten omatoimisuus ja yhteisöllisyyden lisääminen	Markkinointi ja viestintä	Vetovoimainen työnantaja

Strategiset hyvinvointitavoitteet

- Hyvinvointipolitiikan näkökulmasta keskeiset tavoitteet ovat
- **hyvinvoiva kuntalainen** ja **toimivat peruspalvelut** sekä **vetovoimainen kunta, kehittyvät elinkeinot ja työllisyys**.

Hyvinvoiva kuntalainen ja toimivat peruspalvelut

- **Kuntastrategian mukaan** keskeiset tekijät tämän tavoitteen saavuttamiseksi ovat ennaltaehkäisevät ratkaisumallit ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, palvelutarpeen arviointiin perustuvat vaikuttavat, toimivat ja osallistavat palvelut sekä kuntalaisten omatoimisuus ja yhteisöllisyyden lisääminen.
- **Tavoitteena on**, että kuntalaiset huolehtisivat omasta hyvinvoinnista ja terveydestä omien voimavarojen puitteissa niin paljon kuin mahdollista. Tämä tarkoittaa painotusta ennaltaehkäisevään toimintaan.
- **Vahvistetaan** kuntalaisen omia voimavaroja ja hyödynnetään muiden toimijoiden, esimerkiksi järjestöjen ja yhdistysten, osaamista ja resursseja.

Vetovoimainen kunta, kehittyvät elinkeinot ja työllisyys

- Toinen keskeinen tavoite on ***vetovoimainen kunta, kehittyvät elinkeinot ja työllisyys.***
- ***Keskeiset menestystekijät*** tämän tavoitteen saavuttamiseksi ovat:
- Mahdollistava kaavoitus ja vetovoimainen ympäristö
- Vaikuttava elinkeinotoimi ja työllisyyden edistäminen
- Markkinointi ja viestintä
- Nämä kunnan hyvinvointipoliittiset tavoitteet muodostavat linjaukset kunnan hyvinvointityöskentelylle.
- Kuntastrategian lisäksi hyvinvointikertomuksen valmistelussa otetaan huomioon muut hyvinvointityöskentelyä linjaavat keskeiset ohjelmat. Näitä ovat mm. Varhaiskasvatussuunnitelma, liikuntapalveluiden kehittämissuunnitelma ja päihdetyön suunnitelma.

Hollolan kuntastrategian päivitys on käynnissä

- Strategiaprosessissa on painotettu eri sidosryhmien ja kuntalaisten mukaan ottamista =osallistaminen
- Keinoina on mm. kyselyt, tilaisuudet eri ryhmille, kommentointimahdollisuus prosessin eri vaiheissa, tietoisuuden lisääminen strategiatyöhön (mm. [kuntastrategiablogit](#))
- Tavoitteena on kaikkien vahva sitoutuminen uuteen yhteiseen strategiaan.
- Uusi strategia astuu voimaan 1.1.2019. Valtuusto hyväksyy sen tämän hetkisen tiedon mukaan maaliskuussa 2018.

Hyvinvointikertomus osana strategiatyötä ja johtamista

- Kunta asettaa paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet. Hyvinvointityön tavoitteet liittyvät neljään painopistealueeseen.
- Painopisteet ovat: omatoimiset ja yhteisölliset kuntalaiset, elinvoimainen kunta, ennaltaehkäisevät ratkaisumallit ja hyvinvoinnin edistäminen sekä palvelutarpeen arviointiin perustuvat osallistavat ja avopainotteiset palvelut.
- Hyvinvointikertomuksen sisältämät toimenpiteet määritellään ja pannaan toimeen sillä palvelualueella tai niillä palvelualueilla, joita tavoitteet koskevat eli hyvinvointitavoitteet tulee olla osa palvelualueen tavoitteenasettelua. Resursointi tapahtuu pääsääntöisesti vuosittaisen talousarvion yhteydessä. Tavoitteiden seuranta varten asetetaan mittarit, joiden avulla onnistumista pyritään seuraamaan.

Poimintoja eri palvelualueiden HYTE-tavoitteista vuodelle 2018

TAVOITE	TOIMENPIDE	MITTARI
Lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisääminen	Kouluruokailusuositusten jalkauttaminen kaikkiin kouluihin Vastuu: Elinvoiman palvelualue Välipalatoiminta Vastuu: Hyvinvoinnin ja elinvoiman palvelualueet	Lisätä lasten lukumäärää, jotka syövät koululounasta viitenä päivänä viikossa (luku nyt 74,6 % 8.-9 lk. kouluterveyskysely 2017) Lisätä välipalojen lukumäärää nykyisestä tasosta.
Johdonmukainen kouluterveyskyselyn hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Kouluterveyskyselyn läpikäynti koulukohtaisesti – koulukohtainen tavoiteasetanta Vastuu: Hyvinvoinnin palvelualue	Eteneminen asetetuissa tavoitteissa
Päihdehaittojen ehkäisy	Laaditaan kuntakohtainen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma vuonna 2018. Pohjana seudullinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma, joka valmistuu 2017 loppuun mennessä. Konsernipalvelut ja hyvinvoinnin palvelualueet	Kuntakohtainen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma hyväksytty vuoden 2018 aikana. Painopisteenä erityisesti, nuorten kannabiksen ja muiden päihteiden (nuuska) ja alkoholi käytön/ kokeilujen vähentäminen

Hollolan hyvinvointikertomusprosessista

- Edellinen valtuustossa joulukuussa 2016 hyväksytty hyvinvointikertomus sisältää kuvauksen hyvinvointityöskentelystä valtuustokaudelta 2012-2016, katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen tilastollisten indikaattoreiden ja muun aineiston valossa sekä painopisteiden määrittelyyn hyvinvointityöskentelylle valtuustokaudelle 2017-2020.
- Kunnan hyvinvointityö on käsitteenä moniulotteinen ja tarkoittaa erilaisia asioita ihmisille elämänkaaren eri vaiheissa. Kunnan hyvinvointipolitiikan tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden lisääminen ja väestöryhmien välisten erojen kaventaminen.

- Kuntastrategia muodostaa hyvinvointipolitiikan pohjan. Kunnan eri palvelualueiden tulee huomioida toiminnassa kunnan strategiassa määritellyt hyvinvointitavoitteet ja ne tulee ottaa huomioon toiminta- ja taloussuunnitelmissa, palvelualueiden käyttösuunnitelmissa ja toimintasuunnitelmissa.
- Hollolan kunnassa on toiminut vuodesta 2011 lähtien poikkihallinnollinen hyvinvointityöryhmä, jonka tehtävänä on ollut koordinoida ja jäsentää kunnan hyvinvointityötä. Hyvinvointityöryhmä myös seurasi edellisen valtuustokauden aikana säännöllisesti hyvinvointisuunnitelman toteutumista palvelualueille tehdyillä erillisillä kyselyillä, joilla arvioitiin tavoitteiden toteutumista.

Mikä on jo tähän mennessä muuttunut?

- Vuonna 2017 Hyvinvointityöryhmän tehtäviin on tullut muutoksia johtuen sosiaali- ja terveystalveluiden siirtymisestä 1.1.2017 alkaen Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymälle.
- Hyvinvointityöryhmä on joutunut esimerkiksi pohtimaan kunnan uutta roolia ja sen vaikutusta hyvinvointityöhön. Tähän pohdintaan on liittynyt kiinteästi esimerkiksi Hyte-indikaattorien (prosessi- ja tulos) nykytilanteen arviointi. Indikaattorit kuvaavat tilannetta, missä tällä hetkellä mennään. Myös muiden käytettävissä olevien indikaattorien (Teaviisari, valtakunnallinen kouluterveyskysely) tietoja on työn tueksi käytetty.

- Esimerkiksi ehkäisevää päihdetyötä ja kunnan roolia tässä työssä on myös jouduttu miettimään kokonaan uudella tavalla.
- Muutoksien vuoksi hyvinvointityöryhmän tehtävä on muuttunut myös enemmän koordinoititehtävästä ohjailevampaan suuntaan vuoden 2017 aikana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistavoitteita on esitetty hyvinvointi-työryhmän toimesta suoraan palvelualueille, jota työtä ei ole aikaisemmin tehty.

Hyvinvointitiedon hyödyntäminen kunnan johtamisessa?

- Kuntastrategiassa esitetään kunnan keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet sekä tärkeimmät toimenpiteet. Strategiset linjaukset ohjaavat myös kunnan hyvinvointityöskentelyä. Hyvinvointipolitiikan näkökulmasta keskeisimmät tavoitteet ovat hyvinvoiva kuntalainen ja toimivat peruspalvelut sekä vetovoimainen kunta, kehittyvät elinkeinot ja työllisyys.
- Hyvinvointisuunnitelma on laadittu valtuustokauden ajaksi, joka määrittelee painopisteet hyvinvointityölle. Hyvinvointityötä ohjaa hyvinvointikertomuksen lisäksi vuosittain valtuuston hyväksyttäväksi tehtävä kunnan hyvinvointiraportti, joka kuvaa kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä vuosittain eri ikäryhmittäin. Raportista saatava tieto osaltaan ohjaa myös seuraavalle vuodelle asetettavia kunnan hyvinvointitavoitteita.

- Säännöllinen johtoryhmätyöskentely, jossa hyvinvointikoordinaattori käy kertomassa kunnan hyvinvointitilanteesta ja ajankohtaisista asioista Hyte-työhön liittyen.
- THL:n tuottamat eri sähköiset tilastomateriaalit (sotkanet, teaviisari jne..) ovat myös aktiivisesti käytössä.
- Verkostoprojektit kunta hyvinvoinnin edistäjänä ja Terve Kunta – verkosto tukevat osaltaan myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Molempiin Hollolan kunta on liittynyt vuoden 2017 aikana mukaan.

Kiitos!

Antti Anttonen

Hyvinvointikoordinaattori

Puh. 044 780 1230

E-mail. antti.anttonen@hollola.fi

Twitter. [@AnttonenA](https://twitter.com/AnttonenA)

[Katso Hollolan esite](#)

<https://www.hollola.fi/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen>